

ir žmuo). Juris Baldunčikas (Ventspilis) supažindino konferencijos dalyvius su debatais dėl svetimų elementų norminant bendrinę latvių kalbą 19 a. antroje pusėje. Thomaso Lewandowskio (Ventspilis) pranešime aptarta, kaip dvi-kalbiamis vaikams įsisavinant kalbą sąveikauja latvių ir vokiečių kalbos. Jānio Krēsliņio (Stockholmas) pranešimas buvo iš knygotyros srities.

Konferencijos dalyvius šiltai priėmė Lietuvos atstovybė, o organizatoriai surengė nepamirštamą ekskursiją po Švedijos sostinės senamiestį.

Bonifacas STUNDŽIA
[bonifacas.stundzia@ffv.vu.lt]

ŠEŠTOJI BALTŲ IR SLAVŲ AKCENTOLOGŲ KONFERENCIJA

2010 m. liepos 7–10 d. vyko šeštoji tarptautinė baltų ir slavų kalbų akcentologijos konferencija (6th *International Workshop on Balto-Slavic Accentology, IWoBA 6*)¹, šįkart Vilniaus universitete. Konferenciją surengė Vilniaus universiteto Baltistikos katedros mokslo darbuotojas dr. Vytautas Rinkevičius, finansavo Lietuvos mokslo taryba pagal „Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programą“.

Per tris dienas mokslininkai iš JAV, Kroatijos, Lietuvos, Olandijos, Prancū-

¹ Apie IWoBA 3–5 žr. *Blt* 43(1), 2008, 142; 44(1), 2009, 161tt.; 44(2), 2009, 410tt. Paskutinėje informacijoje ištaisyta korektūros klaida – 5-oji IWoBA vyko ne 2008, o 2009 metais.

zijos, Rusijos ir Serbijos perskaitė 21 pranešimą, kuriuose daugiausia buvo nagrinėjamos slavų ar baltų-slavų kalbų akcentologijos ir prozodijos problemos. Kaip ir 5-ojoje IWoBA konferencijoje, nemažai dėmesio skirta baltų kalbų kirčiavimui. Trys pranešimai buvo teorinio pobūdžio. Paulis Garde'as, vienas iš morfologinės akcentologijos koncepcijos kūrėjų, trumpai apžvelgė pagrindinius akcentologijos tyrimų etapus ir paaiškino, kodėl tie tyrimai vėlavo, palyginti su kitais ide. lyginamosios istorinės kalbotyros tyrimais. Aleksejus Andronovas (Sankt Peterburgas), remdamasis daugiausia lietuvių kalbos medžiaga, kalbėjo apie fonologijos elementus (skiemeni, morą etc.) morfologinės akcentologijos koncepcijoje. Šios informacijos autorius perskaitė pranešimą apie dominaciją kaip morfemų akcentinę savybę. Konstatuota, kad terminą *dominacija* akcentologai supranta skirtingai. Garde'o požiūris į akcentinę dominaciją kaip afiksų savybę neutralizuoti žodžių šaknų akcentines savybes atitinka bendresnę Jerzyo Kuryłowicziaus koncepciją, pagal kurią dominacija yra morfemų savybė daryti įtaką kitoms morfemoms, sukelti jose morfonologines kaitas. Tuo tarpu Louisas Hjelmslevas, kuriuo Kuryłowiczius teigia rėmėsis, dominaciją supranta kaip kalbos elementų funkciją, suponuojančią koreliaciją, kurios nariai susiję papildomosios distribucijos santykiais.

Įvairius baltų kalbų ir tarmių akcentologijos klausimus nagrinėjo šeši pranešėjai. Michailas Oslonas (Maskva) plėtojo akcentinę rytų baltų *ei mo-

noftongizacijos hipotezę. Du pranešimai buvo latvistiniai: Anna Daugavietė (Sankt Peterburgas) aptarė latvių kalbos žodžius, kurie kirčiuojami nepradiniame skiemenyje, o Rickas Derksenas (Leidenas) – veiksmožodžių *dēt* ir *duot* kirčiavimą. Dviejuose pranešimuose supažindinta su lietuvių tarmių priegaidžių eksperimentiniais tyrimais: Rima Bacevičiūtė (Vilnius) kalbėjo apie vakarų aukštaičių kauniškių, o Jolita Urbanavičienė (Vilnius) – apie rytų aukštaičių priegaides. V. Rinkevičius (Vilnius) nagrinėjo prūsų kalbos klitikus.

Trys pranešimai buvo skirti baltų-slavų akcentologijos problematikai. Maskvos akcentologijos mokyklos *spiritus movens* Vladimiras Dybo įrodinėjo baltų-slavų akcentinę sistemą atspindint praindoeuropietiškosios sistemos vakarų Europos variantą. Frederikas Kortlandtas (Leidenas), kritikuodamas Thomaso Olanderio baltų-slavų akcentuacijos teoriją (ypač jo „mobilumo dėsnį“), atkreipė dėmesį į savo teorijos privalumus. Miguelis Villanueva Svenssonas (Vilnius), remdamasis la. *kałt*, sl. **kǫliti* tipu, gilinosi į baltų-slavų infinityvų kirčiavimo problemą.

Iš aštuonių slavistinių pranešimų šeši buvo skirti kroatų tarmių kirčiavimui. Kalbėta apie kirčiavimo svyravimą (Dijana Čurković, Zagrebas), daiktavardžių kirčiavimo ypatumus (Mislavas Beničius, Zagrebas; Miriam Shrager, Bloomingtonas), veiksmožodžio kirtį (Martina Peraić, Rijeka), būdvardžių kirčiavimo raidą (Mate Kapovičius, Zagrebas), lotynizmų stratifikavimą, remiantis jų akcentiniais ypatumais (Orsatas Ligorio, Zagrebas). Dejana Sredojevičiaus bei Ljiljanos Subotić (Novi Sadas) pranešimas buvo skirtas eksperimentinei serbų tarmių priegaidžių analizei, o Aleksandros Ter-Avanosovos (Maskva) – **a/*ja-* kamieno daiktavardžių rusų tarmės kirčiavimui.

Vienas pranešimas neturėjo ryšio su baltų ar slavų kalbų problematika, bet buvo svarbus metodologiškai, – Mindaugas Strockis (Vilnius) pateikė naują graikų dorėnų tarmės priegaidžių interpretaciją.

Konferencijos dalyviai ne tik skaitė pranešimus², diskutavo, bet ir gavo progos susipažinti su Vilniaus universitetu, Valdovų rūmais ir senosiomis Lietuvos sostinėmis.

Bonifacas STUNDŽIA
[bonifacas.stundzia@ff.vu.lt]

² Pranešimų tezės paskelbtos, žr. Vytautas Rinkevičius (red.), *VI tarptautinis baltų ir slavų kalbų akcentologijos seminaras. Vilniaus universitetas, 2010 m. liepos 7–10 d. Programa ir tezės*, Vilnius: Vilniaus universitetas, 2010, 52 p.